

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ

Όν/μο:.....

Ύλη: ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

«ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΡΟΔΙΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ»

33

Β' Λυκείου

10-02-13

Θεωρ. Κατ.

**ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΔΓΜΕΝΟ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ «ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΡΟΔΙΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ»**

Προοίμιον §1-2

Οἶμαι δεῖν , ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι , περὶ τηλικούτων βουλευομένους διδόναι παρρησίαν ἐκάστω τῶν συμβουλευόντων. ἐγὼ δ' οὐδεπώποθ ἠγησάμην χαλεπὸν τὸ διδάξει τὰ βέλτισθ' ὑμᾶς (ὡς γὰρ εἰπεῖν ἀπλῶς, ἅπαντες ὑπάρχειν ἐγνωκότες μοι δοκεῖτε) , ἀλλὰ τὸ πεῖσαι πράττειν ταῦτα ἐπειδὴν γὰρ τί δόξη καὶ ψηφισθῆ , τότε ἴσον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει ὅσον περὶ πρὶν δόξει. ἔστι μὲν οὖν ἐν ὧν ἐγὼ νομίζω χάριν ὑμᾶς τοῖς Θεοῖς ὀφείλεις , τὸ τοὺς διὰ τὴν αὐτῶν ὕβριν ὑμῖν πολεμήσαντας οὐ πάλαι νῦν ἐν ὑμῖν μόνοις τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἔχειν τὰς ἐλπίδας. ἄξιον δ' ἠσθῆναι τῷ παρόντι καιρῷ συμβήσεται γὰρ ὑμῖν , ἐὰν ἂ χρηὶ βουλευσῆσθ' ὑπὲρ αὐτοῦ , τὰς παρὰ τῶν διαβαλλόντων τὴν πόλιν ἡμῶν βλασφημίας ἔργω μετὰ δόξης καλῆς ἀπολύσασθαι .

1. Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το τμήμα : «Οἶμαι δεῖν , ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ,..... ἐλπίδας»
(Μοv.10)
2. Ποιες ἦταν οἱ ἀτεχνες καὶ ποιες οἱ ἐντεχνες πίστες στο ρητορικό λόγο (απλή αναφορά)
(Μοv.15)
3. «διὰ τὴν αὐτῶν ὕβριν ὑμῖν πολεμήσαντας»
Τι θεωρεῖ «ὕβριν» ο Δημοσθένης ; Να σχολιάσετε τὴν τακτική του ρήτορα στο σημεῖο αὐτό του προοιμίου
(Μοv.15)
4. «διδόναι παρρησίαν ἐκάστω τῶν συμβουλευόντων»
Ἡ χρήση τοῦ δικαιώματος να μιλήσει κάποιος Ἀθηναῖος , ποια σχέση ἔχει με τὴν «ἰσηγορία» καὶ τὴν παρρησία ;
Πως ἐξηγεῖται ἡ ἐκκλήση τοῦ Δημοσθένη για τὴν εξασφάλιση τῆς παρρησίας στὴν προκειμένη περίπτωση ;
(Μοv.15)

5. α. Να σημειώσετε τις λέξεις του πρωτοτύπου κειμένου με τις οποίες σχετίζονται ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις :
 δάσκαλος , άγνωστος , ευπραγία , δογματισμός , ηδονή (Mov.5)
- β. Να γράψετε ένα ομόρριζο σύνθετο ουσιαστικό ή επίθετο στη νέα ελληνική για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις :
 δειν , διδόναι , ἔχειν , συμβήσεται , ἀπολύσασθαι (Mov.5)

Γ.ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἄλλα γὰρ ὅτι μὲν ἐν Σπάρτῃ μάλιστα πείθονται ταῖς ἀρχαῖς τε καὶ τοῖς νόμοις , ἴσμεν ἅπαντες ἐγὼ μέντοι οὐδ' ἐγχειρῆσαι οἶμαι πρότερον τὸν Λυκοῦργον ταύτην τὴν εὐταξίαν καθιστάναί πρὶν ὁμογνώμονας ἐποιήσατο τοὺς κρατίστους τῶν ἐν τῇ πόλει τεκμαίρομαι δὲ ταῦτα , ὅτι ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἱ δυνατώτεροι οὐδὲ βούλονται δοκεῖν τὰς ἀρχὰς φοβεῖσθαι , ἀλλὰ νομίζουσι τοῦτο ἀνελεύθερον εἶναι· ἐν δὲ τῇ Σπάρτῃ οἱ κράτιστοι καὶ ὑπέρχονται μάλιστα τὰς ἀρχὰς καὶ τῶ ταπεινοὶ εἶναι μεγαλύνονται .

(ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ , ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ,ΠΟΛΙΤΕΙΑ §§8,1-2)

Λεξιλόγιο: Τεκμαίρομαι :συμπεραίνω
 ὑπέρχονται τὰς ἀρχὰς : περιποιούνται –φροντίζουν τις αρχές
 ἐγχειρέω-ω̄ : επιχειρώ
 μεγαλύνομαι : καυχίμαι

Παρατηρήσεις:

1. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα. (Mov. 20)
- 2.α.Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:
 ἅπαντες : δοτική ενικού του θηλυκού γένους .
 ὁμογνώμονας: ονομαστική ενικού .
 ταύτην : δοτική πληθυντικού αρσενικού γένους .
 μάλιστα : ἄλλοι βαθμοὶ του επιρρήματος .
 ταπεινοὶ : υπερθετικός βαθμὸς του επιρρήματος . (Mov. 5)
- β. πείθονται: γ' πληθυντικό οριστική παρακειμένου
 εἶναι: γ' ενικό οριστικής μέλλοντα .
 ἐποιήσατο: το ἴδιο πρόσωπο στον παρακείμενο .
 νομίζουσι : το ἴδιο πρόσωπο στο μέλλοντα .
 βούλονται: β' πληθυντικό υποτακτικής παθητικού αορίστου . (Mov. 5)

3.α. Να χαρακτηριστούν συντακτικώς οι λέξεις του κειμένου:
ταῖς ἀρχαῖς , τὸν Λυκοῦργον , δοκεῖν , φοβεῖσθαι , ἀνελεύθερον

(Μον. 5)

β. «ὅτι μὲν ἐν Σπάρτῃ μάλιστα πείθονται ταῖς ἀρχαῖς τε καὶ τοῖς νόμοις»
«πρὶν ὁμογνώμονας ἐποιήσατο τοὺς κρατίστους τῶν ἐν τῇ πόλει»
Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παραπάνω προτάσεις
(εἰσαγωγή , εκφορά , χρήση).

(Μον.5)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ(Ενδεικτικές)

Α.Μετάφραση:

Όλοι ξέρουμε βέβαια ότι στη Σπάρτη προπάντων πειθαρχούν στους άρχοντες και στους νόμους .Προσωπικά , λοιπόν , νομίζω ότι ο Λυκούργος δεν επιχείρησε να επιβάλλει (καθιερώσει) την πειθαρχία πριν εξασφαλίσει τη συγκατάθεση των πιο ισχυρών από τους πολίτες. Συμπεραίνω βέβαια αυτά από το ότι στις άλλες πόλεις οι δυνατότεροι δε θέλουν να νομίζουν γι'αυτούς πως φοβούνται τους άρχοντες , αντίθετα μάλιστα θεωρούν αυτό ανελευθερία .Στη Σπάρτη όμως οι ισχυρότεροι πολίτες και τους άρχοντες περιποιούνται ιδιαίτερα και για την ταπεινότητά τους καυχούνται .

2.α. άπάση
όμογνώνων
τούτοις
μάλα-μᾶλλον
ταπεινότατα

β. πεπεισμένοι εἰσὶ(ν)
ἔσται
πεποίηται
νομοῦσι
βουληθῆτε

3.α. ταῖς ἀρχαῖς : αντικείμενο του ρήματος πείθονται
τὸν Λυκούργον: υποκείμενο απαρεμφάτου ἐγχειρήσαι
(ετεροπροσωπία)

δοκεῖν : αντικείμενο του ρήματος βούλονται (τελικό απαρέμφατο)

φοβεῖσθαι: ειδικό απαρέμφατο αντικείμενο στο δοκεῖν

ἀνελεύθερον : κατηγορούμενο στο τοῦτο

β. Ειδική πρόταση –Εισάγεται με το ὅτι και εκφέρεται με Οριστική επειδή το περιεχόμενό της είναι πραγματικό .Είναι αντικείμενο στο γνωστικό ρήμα ἴσμεν.

Χρονική δευτερεύουσα –Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο πρὶν και εκφέρεται με Οριστική –Χρησιμοποιείται ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου .